

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми
«Медицина», професор
А. Кайдашев Ігор КАЙДАШЕВ

Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія», професор
Ірина Ткаченко Ірина ТКАЧЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми
«Педіатрія», професор
Валерій Похилько Валерій ПОХИЛЬКО

Гарант освітньо-наукової програми
«Громадське здоров'я», професор
Ірина Голованова Ірина ГОЛОВАНОВА

Гарант освітньо-наукової програми
«Біологія», професор
Сергій Блещ Сергій БЛІАШ

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«26» серпня 2024 року,
протокол № _____

Секретар Вченої ради, доцент
Балентина Флатова Балентина ФЛАТОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор закладу вищої освіти з
наукової роботи,
професор А. Кайдашев Ігор КАЙДАШЕВ
«26» серпня 2024 року

СИЛАБУС

освітнього компонента

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина»,
«Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Історія та філософія науки

Освітньо-наукові програми	«Медицина» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_medicine/files/diy3L6Cm9GJDkRwjgirI9CWuClKjQKmdqVzmkBZ.pdf), «Стоматологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_dentistry/files/Ocz2XQUI62aPJh10JR2WoxVkc1YcdyArHIUh5dKU.pdf), «Педіатрія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_pediatrics/files/t3a0LrEniDiBzQe2CclgEtuqYlG9ZlzoWaGaoTRf.pdf), «Громадське здоров'я» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_public_health/files/8INlz4CrbX2OMkM96TJskyHqntkqOGVh4dw7dL98.pdf), «Біологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_biology/files/DYJ7ecreHMYPqdv9nqbKmp8b53H8TniOfVRABsM5.pdf)
Галузі знань	22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія
Спеціальності	222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія та біохімія
Курс	1
Семестр	1,2
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	1 / 30
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	Центральні напрями та основна проблематика філософії науки, а також, понятійний апарат методології науки; систематизація знань щодо історико-філософського контексту філософії науки як розділу філософії; аналіз особливостей філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі.
Мета	Розглянути феномен науки та особливості науково-пізнавальної діяльності.
Зв'язок з іншими освітніми	«Історія та філософія науки» як курс загальнонаукової підготовки пов'язаний з багатьма дисциплінами, що викладаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти циклу, зокрема:

Компонентами	<ul style="list-style-type: none"> • з соціальною філософією, що вивчає розвиток суспільства; • з педагогікою як наукою про виховання, освіту і навчання; • з психологією як наукою, що вивчає психічні явища (мислення, почуття, волю) та поведінку людини; • з історією, оскільки наука має свій історичний розвиток і відіграла значну роль у процесі становлення багатьох історичних особистостей; • з соціологією, оскільки філософія науки тісно пов'язана з теоретичною моделлю, філософським осмисленням проблем функціонування та розвитку соціуму; та іншими дисциплінами.
Форми навчання	<p>Очна (денна, вечірня), заочна, поза аспірантурою.</p>
Результати навчання	<p>Забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:</p> <p>Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.</p> <p>Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.</p> <p>Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини.</p> <p>Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.</p> <p>Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.</p> <p>Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди. Організувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та</p>

	<p>освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.</p> <p>Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.</p> <p>Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.</p>								
Види занять	Лекційні та практичні заняття, самостійна робота.								
Структура дисципліни	Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені центральні напрями та основні проблеми філософії науки, а також, понятійний апарат методології науки; систематизовані знання щодо історико-філософського контексту філософії науки як розділу філософії; проаналізовані особливості філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі.								
Методи навчання	Проблемне навчання; дослідницьке навчання; лекція; бесіда; розповідь-пояснення; практичні роботи; самостійна робота під керівництвом викладача; самостійна домашня робота; перегляд навчальних кінофільмів; наочні методи (ілюстрації, демонстрації); підготовка рефератів; опитування думок студентів; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; мозковий штурм; робота в групах; заняття-ділова зустріч; заняття-навчальна конференція; проектно-дослідницький метод; портфоліо; вправи; творчі роботи; онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування; відеозаписи лекцій і практичних занять; вікторини; бліц-опитування; спостереження і систематизація фактів; самостійне вивчення проблеми в науковій літературі; складання планів, конспектів.								
Форми та методи оцінювання	Поточне, тематичне, семестрове оцінювання, підсумковий модульний контроль, іспит.								
Система оцінювання	<p>Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.</p> <p><i>Оцінювання за формами контролю:</i></p> <table border="1" data-bbox="414 1568 1420 1635"> <tr> <th colspan="3">Підсумковий контроль</th> </tr> <tr> <td>Залік</td> <td>Мін. – 0 балів</td> <td>Мак. – 200 балів</td> </tr> </table> <p>Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж <i>критично-розрахунковий мінімум (122 бали)</i> обов'язковим є <i>перескладання контролю</i>.</p> <p>При цьому, кількість балів:</p> <p>0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням компонента; 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»; 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»); 130-138 відповідає оцінці «задовільно»; 140-158 відповідає оцінці «добре»; 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»); 180-200 відповідає оцінці «відмінно».</p> <p>Шкала відповідності:</p> <table border="1" data-bbox="414 1993 1420 2060"> <tr> <td>За 200 – бальною шкалою</td> <td>За чотирибальною шкалою</td> </tr> </table>	Підсумковий контроль			Залік	Мін. – 0 балів	Мак. – 200 балів	За 200 – бальною шкалою	За чотирибальною шкалою
Підсумковий контроль									
Залік	Мін. – 0 балів	Мак. – 200 балів							
За 200 – бальною шкалою	За чотирибальною шкалою								

A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
F _x	80-118	2	не задовільно
F	0-79		не задовільно (без права перездачі)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

Вивчення окрім іншого, забезпечується з допомогою системи дистанційного навчання Полтавського державного медичного університету (режим доступу: <https://moodle.pdmu.edu.ua/>). У системі містяться авторські лекції, відео-лекції викладача дисципліни - завідувача кафедри філософії та суспільних наук, доктора філософських наук, професора Віри ДУБІНІНОЇ, інтерактивні тести до цих лекцій, інтерактивні практичні заняття, підбірки корисних навчальних відео-матеріалів та навчальної літератури.

Інформаційна підтримка здобувачів під час вивчення забезпечується наступним:

- відкритим доступом до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, Science Direct;
- доступом до ліцензійного програмного забезпечення Strikeplagiarism для перевірки всіх видів навчальних робіт на наявність в них неправомірних запозичень;
- журналів, що входять до Переліку наукових фахових видань МОН України, що забезпечують і можливість проведення літературного пошуку, ознайомлення з методами досліджень повідних вчених ПДМУ, і можливість опублікування власних результатів наукової роботи.

Рекомендована література

1. Дубініна В. О. Формування герменевтичної парадигми в німецькій філософії XIX-XX ст. : моногр. Харків: Видавництво ФОП Панов А.М., 2020, 360с.

2. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В. О. Філософія освіти і науки Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін.- Слов'янськ, 2019.- 365 с.

3. L. Abysova H. Yemelienenko V. Dubinina Philisophy of education and science Навчальний посібник (англ. мова), для студентів вищих навчальних закладів, факультету підготовки іноземних студентів.- Слов'янськ, 2019.- 209 с.

4. Leonid Mozgovoy, Volodymyr Fed, Vira Dubinina, Volodymyr Steshenko, Yuliia Butko, Viktoria Slabouz Alarmizm vs eschatology: conceptual analysis (on material of Ukrainian discourse), Журнал Wisdom. Vol. 22 № 2(2022): 2-2022.

Armenia.-P.68-80. SCOPUS.

5. Дубініна В.О. Розвиток філософської герменевтики в контексті історичних поглядів та предметної теорії Алексіуса Майнонга, Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.-2021.-вип. 43.- Дрогобич.-С.29-41

6. Дубініна В.О. Герменевтична інтерпретація як порядок дискурсу, International journal of innovative technologies in social science, may, 4(25).Poland 2020. С.3-8.

7. Дубініна В.О. Між психологією, феноменологією, логікою та метафізикою, філософський доробок Алексіуса Майнонга. Аналітично-інформаційний журнал Схід.- травень-червень, 2020. Випуск 3 (167), Київ. – С. 11-15.

Основна:

1. Андрущенко В.П., Волинка Г.І., Мозгова Н.Г. Філософія. Навчальний посібник/ за ред. Г.І. Волинки. – К: Каравела, 2020.- 368 с.

2. Дубініна В. О.Формування герменевтичної парадигми в німецькій філософії ХІХ-ХХ ст.:моногр.Харків: Видавництво ФОП Панов А.М.,2020, 360с.

3. Смеляненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін. – Слов'янськ, 2019. – 365 с.

4. Лузан А.О. Вступ до філософії: навч. посіб. / Анатолій Лузан. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 136 с.

5. Філософія: Підручник/ Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. – К.: центр навчальної літератури, 2019. – 648 с.

6. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. - Львів: ПП «Арал», 2018. - 184 с.

7. Філософія: [баз.] підруч. для студентів ВНЗ / [Л. В. Губерський та ін.]. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Харків : Фоліо, 2018. – 620 с.

8. Філософія: Підручн. / О.Л. Воронюк. – 3-є вид., переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 216 с.

9. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / уклад.: О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 140 с.

10. Вайнберг Стівен. (2019). Пояснюючи світ. Історія сучасної науки. К.: «Книжковий Клуб».

11.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. (2018). Хрестоматія з історії та філософії науки. Херсон. 158 с.

12.Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.

13.Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник для студентів і магістрів усіх спеціальностей. (2018). К.: ВПЦ «Київський університет». 387 с.

14.Кузь О. М., Чешко В. Ф. (2017). Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 172 с.

Допоміжна:

1. Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження: навч.-метод. Посіб. для підготовки докторів філософії. 2018. Запоріжжя: ЗДМУ. 76 с.

2. Філософія науки. Підручник для аспірантів. 2018. К.: Центр учбової літератури. 218 с.

4. Основи філософії: навчальний посібник/ Сергій Симоненко, Олексій Сулим, Михайло Шмиголь, Наталя Щубелка, Юлія Юшкевич, Людмила Сандюк – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 412 с.

5. Рассел, Бертран. Історія західної філософії / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Таращука. — К.: Основи, 1995. — 759 с.

6. Фюрст М., Трінкс Ю. Філософія /Марія Фюрст, Юрген Трінкс. - К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. – 544 с

7. Філософія: навчальний посібник /Ю.М. Вільчинський, Л.В. Северин-Мрачковська, О.Б.Гаєвська та ін.- К.:КНЕУ, 2019.- 368 с.

8. Apel K.-O. Paradigmen der ersten Philosophie. Zur reflexiven –transzendentalpragmatischen – Rekonstruktion der Philosophiegeschichte / K.-O. Apel. – Berlin : [б. в.], 2011.

9. Apel K.-O. Transformation der Philosophie : in 2 Bd. / K.-O. Apel. – Frankfurt : Moskau [б. в.], 1973. – Band II : Das Apriori der Kommunikationsgemeinschaft.

10. Dilthey W. Gesammelte Schriften / Dilthey W. – Göttingen : [б. в.], 1991. – Bd. 15 : Zur Geistesgeschichte des 19. Jahrhunderts.

11. Dilthey W. Hermeneutics and the Study of History / Dilthey W. // Selected Works. – Princeton : Princeton University Press, 1996. – Vol. IV.

12. Gadamer H.-G. Gesammelte Werke / Gadamer H.-G. – Tübingen : [б. в.], 1990. – Bd. 1: Hermeneutik I. – Wahrheit und Methode.

13. Hegel G. W. F. Phänomenologie des Geistes / Hegel

G. W. F. – Paderborn : Voltmedia, 1988.

14. Herrmann F. W. von. Hermeneutics and Reflection. Heidegger and Husserl on the Concept of Phenomenology / Herrmann F. W. von. – Toronto : University of Toronto Press, 2013.

15. Kant I. Kritik der reinen Vernunft / Kant I. // Werkausgabe : in 12 Bde. Frankfurt/M : [б. в.], 1980. – Bd. III.

16. Schleiermacher F. Hermeneutik und Kritik: mit besonderer Beziehung auf das Neue Testament / F. Schleiermacher. – Berlin: G. Reimer, 1838.

17. 462. Wittgenstein L. Tractatus logico-philosophicus / Wittgenstein L. // Werkausgabe in 8 Bänden / Wittgenstein L. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 1984. – Bd. 1.

18. 473. Wittgenstein L. Tagebücher 1914–1916 / Wittgenstein L. // Werkausgabe in 8 Bänden / Wittgenstein L. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 1984. – Bd. 1

19. Schneiders W. Deutsche Philosophie im 20. Jahrhundert / Schneiders W. – München : Beck, 1998.

20. Rusterholz P. Hermeneutische Modelle / Rusterholz P. // H. L. Arnold, H. Detering (Hg.) Grundzüge der Literaturwissenschaft / H. L. Arnold, H. Detering. (Hg.). – München : Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH, 2001

Інтернет ресурси:

1. Веб-сайт Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України. Режим доступу: <https://www.filosof.com.ua/index.htm>
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Веб-сайт Українського філософського фонду. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.philosophy.ua/>
4. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.). Режим доступу: <http://psylib.org.ua/index.html>
5. Сайт видавництва “Свічадо” (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.)/ Режим доступу: <https://svichado.com/>
6. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка/ Режим доступу:

	<p>http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html</p> <p>7. Інтернет-версія культурологічного часопису "Г". Режим доступу: http://www.ji.lviv.ua/</p> <p>8. Веб-сторінка д.філос.н., завідувача відділу філософії культури, етики та естетики Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України Євгена Бистрицького. Режим доступу: http://www.bystrytsky.org/</p> <p>9. Електронна версія часопису "Філософська думка". Режим доступу: https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd/about</p> <p>10. Електронна версія журналу «Мультиверсум. Філософський альманах». Режим доступу: http://multiversum.com.ua/index.php/journal/issue/view/19</p> <p>11. Всеукраїнське фахове видання «Гілея: науковий вісник», збірник наукових праць Режим доступу: http://www.gileya.org/</p> <p>12. Електронні посібники з філософії. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/filosofiya/ .</p> <p>13. Матеріали з філософії в Україні сьогодні. – Режим доступу: http://www.philosophy.ua/ .</p> <p>14. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2 .</p>
<p>Політика освітнього компонента</p>	<p><u>Обов'язки осіб, які навчаються в Університеті:</u> Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил його внутрішнього розпорядку; 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. <p><u>Відвідування занять:</u> аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 20%.</p> <p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання:</u> Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на дану дисципліну, забезпечуючи, таким</p>

	<p>чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення дисципліни передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролів; • посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; • надання достовірної інформації по результати навчання; • дотримання норм законодавства про авторське право.
Викладач	<i>Дубініна Віра Олександрівна</i> – завідувач кафедри філософії та суспільних наук, доктор філософських наук, професор Полтавського державного медичного університету
Розробник	<i>Дубініна Віра Олександрівна</i> - завідувач кафедри філософії та суспільних наук, доктор філософських наук, професор Полтавського державного медичного університету
Контакти	<p style="text-align: center;">Кафедра філософії та суспільних наук</p> <p>Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка,23 Тел. 0669182902, e-mail: philosophy@pdmu.edu.ua</p>